

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 19 / IV legislatura / Segon període

Dimarts, 6 d'octubre de 1992

Ple del Parlament

Presidència del Molt Honorable Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda

Sessió plenària núm. 14

Primera reunió

SUMARI

La sessió s'obre a les cinc de la tarda i vuit minuts.

Debat general sobre el Tractat de Maastricht a soHicitud del M. H. Sr. President de la Generalitat (Punt primer de l'ordre del dia.)

Exposició: Conseller d'Economia i Finances (p. 699).

La construcció europea des de la perspectiva catalana (p. 699).

L'Acta única europea i l'assoliment del mercat interior: unes reflexions sobre la competitivitat.

L'Acta única europea i la integració espanyola (p. 700).

Reflexions sobre la competitivitat de l'economia catalana (p. 700).

La balança fiscal Catalunya-CEE (p. 701).

El tractat sobre la unió europea.

Situació actual del debat sobre Maastricht (p. 702).

Dificultats per a la viabilitat del Tractat de Maastricht (p. 702).

Les institucions de la Comunitat Europea: el Comitè de les Regions (p. 704).

SUMARI (2)

La unió econòmica i monetària (UEM) .

Objectius dels acords de Maastricht (p. 705).

El programa de convergència espanyol (p. 707).

Polítiques macroeconòmiques (p. 707).

Mesures adoptades pel Govern de l'Estat (p. 708).

La sessió se suspèn a tres quarts de set de la tarda i sis minuts.

Aquesta publicació és impresa en paper 100% reciclat, en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 14.1

La sessió s'obre a les cinc de la tarda i vuit minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major i el lletrat Sr. Sol.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat dels consellers de Governació, d'Economia i Finances, de Cultura, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Justícia, d'Indústria i Energia, de Comerç, Consum i Turisme i de Benestar Social.

Ordre del dia

1. Debat general sobre el Tractat de Maastricht a sol·licitud del M. H. Sr. President de la Generalitat.

2. Interpellació al Consell Executiu sobre les finances dels ajuntaments de Catalunya.

3. Interpellació al Consell Executiu sobre l'Institut Català de Finances.

4. Interpellació al Consell Executiu sobre la pobresa.

5. Interpellació al Consell Executiu sobre l'actual dèficit en el manteniment de la xarxa viària de la Generalitat.

6. Interpellació al Consell Executiu sobre la revisió del Pla de carreteres.

7. Interpellació al Consell Executiu sobre l'aplicació de la LOGSE als centres que han experimentat la reforma educativa.

8. Interpellació al Consell Executiu sobre la política forestal.

9. Interpellació al Consell Executiu sobre el disseny curricular dels nous estudis definits a la LOGSE.

10. Interpellació al Consell Executiu sobre l'aplicació de la LOGSE a Catalunya.

11. Interpellació al Consell Executiu sobre la regulació del dret als serveis socials i l'ordenació d'aquests.

12. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la política d'implantació de grans superfícies comercials a Catalunya.

13. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la política de recuperació de la qualitat de les aigües dels rius de Catalunya.

14. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre el desplegament de la LOGSE respecte als ensenyaments musicals.

15. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la política general de reconversió turística.

16. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre les exposicions universals.

17. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre el desplegament de la LOGSE en relació amb les necessitats educatives especials.

18. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la política general de defensa dels consumidors i dels usuaris.

19. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre el desenvolupament de les previsions de la LOGSE.

20. Preguntes amb resposta oral.

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

Abans d'entrar a l'ordre del dia em plau dirigir una salutació de benvinguda als nous diputats: l'il·lustre senyor Joan Ferran i Serafini, del Grup Socialista, i l'il·lustre senyor Lluís Bertran i Bertran, del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, que substitueixen l'il·lustre senyor Felip Lorda i Alaiz, recentment traspasat, i l'il·lustre senyor Joan Maria Vallvé i Ribera, el qual ha presentat la renúncia al càrrec. Els desitgem èxits en la seva funció de diputats.

D'acord amb l'article 133.3 del Reglament, ha estat dreçada la llista ordenada de les preguntes que s'han presentat per respondre oralment en el ple i també els noms dels qui les han formulades. Aquesta llista serà distribuïda en el curs de la sessió als il·lustres senyors diputats i senyores diputades, per la qual cosa prega la presidència que se l'eximeixi de la seva lectura.

Hi ha assentiment? Moltes gràcies.

Al mateix temps, d'acord amb l'article 133.3 del Reglament, s'anuncia que les preguntes seran substanciades a partir de les 13 hores del dijous dia 8 d'octubre.

El primer punt de l'ordre del dia és el debat general sobre el Tractat de Maastricht a sol·licitud del Molt Honorable Senyor President de la Generalitat. Té la paraula l'honorable senyor conseller, senyor Macià Alavedra.

Debat general sobre el Tractat de Maastricht a sol·licitud del M. H. Sr. President de la Generalitat

El Sr. CONSELLER D'ECONOMIA I FINANCES (Macià Alavedra): Senyor president, senyores i senyors diputats, el mes de febrer es signava a Maastricht l'anomenat Tractat de la Unió Europea, que de fet representa un nou impuls en el procés de construcció europea iniciada amb la creació de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer, el 1951, la Comunitat Econòmica Europea i la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica, el 1957, a les quals pertanyien inicialment sis països, ara en són dotze, entre els quals Espanya i d'altres ja han demanat formalment la seva candidatura per adherir-s'hi Turquia, Àustria, Malta, Xipre, Suècia, Suïssa i Finlàndia.

Des de la firma dels tractats constitutius —París 51 i Roma 57—, potser el fet més rellevant abans d'arribar a Maastricht, i que serveix per comprendre millor l'abast i la significació d'aquests acords, és la signatura de l'Acta única europea, l'any 1986. Era la primera vegada que es modificaven amb caràcter general el conjunt de tractats, després ha vingut Maastricht i, lògicament, dins d'aquesta dècada n'hem de veure un altre necessari per establir les modificacions que ens portin vers la unió europea.

L'Acta única —la vam tractar en un debat anterior en aquest Parlament— va oferir moltes novetats: cooperació en matèria de política exterior, reforçament de la competència executiva de la comissió, l'ampliació de la competència comunitària en temes cabdals com R+D i medi ambient, modificació de presa de decisions a nivell comunitari reforçant el sistema de vot per majoria qualificada —aquest un pas polític important— i l'augment del paper del Parlament Europeu en el procés legislatiu, encara feble, però també un pas. Però, fonamentalment, l'Acta única pretenia l'assoliment, el primer de gener de 1993, d'un espai europeu sense fronteres internes que garantís la lliure circulació de persones, de mercaderies, de serveis i de capitals, és a dir

l'anomenat Mercat únic o mercat interior, que si bé ja era un objectiu del Tractat de Roma el 1957, no s'havia pogut assolir a causa de l'existència de barreres no aranzelàries, de mesures establertes, que l'entrada en vigor de l'Acta única tracten d'enderrocar.

En aquest procés, el Tractat de la Unió, és a dir, els acords de Maastricht, suposa —com he dit abans— un nou impuls en el procés d'integració europea i la seva ratificació pels estats membres es creia al principi que només constituïria una mera formalitat, però les coses han anat per un altre camí. El «no» danès del mes de juny, el «sí» francès de fa pocs dies, les contínues reticències britàniques i el trontollament del Sistema Monetari Europeu requereixen reflexions des dels diversos àmbits institucionals, des dels partits polítics i, en definitiva, de tots els ciutadans europeus.

Catalunya ha tingut de sempre una vocació europea i també, des d'una perspectiva autonòmica, jo crec que Maastricht pot suposar un pas endavant. Però, després de l'intens debat que el Tractat de la Unió ha suscitat els últims temps, creiem que era bo que aquest debat tingués lloc també al Parlament de Catalunya.

L'aprovació de l'Acta única europea l'any 86 coincidí en el temps amb l'adhesió espanyola a la Comunitat Econòmica Europea, i també amb el desencadenament que va suposar l'era Gorbtxov del procés d'extraordinària convulsió política, que ha afectat darrerament els països de l'Europa central i de l'est amb totes les conseqüències que això ha comportat i comportarà per al futur de la construcció europea.

D'altra banda, l'any 86 s'inicia a l'Estat espanyol —i amb més intensitat a Catalunya— una ona que avui podríem qualificar de prosperitat econòmica molt important, que ens feia sentir optimistes davant el doble repte que per a nosaltres representava la pertinença a Europa: per una banda, la nostra plena integració, després del període transitori, i, per altra, l'assoliment del mercat interior, on la lliure competència serà el principi general ordenador de l'activitat econòmica.

En l'últim debat de política general, el president de la Generalitat ja ho va destacar: un creixement a Catalunya molt important del 4,9% durant aquests anys, a comparar amb el 4,2% de l'Estat espanyol i que s'ha de comparar amb el 2,8% del conjunt dels dotze. Aquest apropament al PIB mitjà..., 96% si s'agafen les dades de l'Eurostat, 102% si s'agafen les dades del professor Fuentes Quintana. Això ha estat dit. D'altra banda, es va crear ocupació, l'atur va baixar —no entraré en les dades—, gran increment de la inversió estrangera —el 85, 51.000 milions de pessetes; el 91, 972.000 milions de pessetes, és a dir, dinou vegades més... Aquest ha estat un factor essencial del nostre creixement.

Però tothom sap que en aquest període es van crear dos desequilibris bàsics, que van afectar l'economia espanyola i la catalana: la inflació i la balança comercial.

La inflació havia minvat fins al 88 —aquest any, l'IPC d'Espanya va ser de 4,8 i a Catalunya de 4,7, bastant propers al 3,6 del conjunt de la Comunitat Econòmica Europea—; a partir del 89 es detecta un procés d'acceleració de la nostra inflació, que ens agreuja el diferencial d'inflació.

Pel que fa a la balança comercial catalana, voldria analitzar molt breument els seus trets més significatius. L'adequació a la política comercial comunitària representa la ruptura del proteccionisme tradicional —tradicional de la nostra economia—, que

es caracteritzava per uns impostos a la importació elevats, com també per nombrosos contingents a la importació —això és una tradició de l'economia catalana i és un tema que va marcar el segle XIX. Aquesta ruptura del proteccionisme, juntament amb la desaparició de la desgravació a l'exportació, de l'impost de compensació, etcètera, han modificat tant el volum de comerç exterior com la seva estructura per països: concretament han provocat un augment dels fluxos comercials amb la Comunitat Econòmica Europea. És a dir que, en certa manera, el Mercat Únic, durant aquests anys, ja s'ha anat realitzant.

Les exportacions a la Comunitat han crescut anualment a un ritme del 14,6%, i a la resta del món a un ritme del 0,7%. És a dir que les nostres exportacions van als països de la Comunitat. El seu creixement, almenys, va en aquesta línia: el 85, les nostres exportacions a la Comunitat representaven el 52%; el 91, representen el 70%. I amb les importacions passa el mateix: el 85, representaven el 41%, i el 91, el 63%. És a dir, durant aquests anys s'ha fet la cohesió econòmica i comercial amb l'Europa comunitària.

Un altre fet significatiu i preocupant és que la taxa de cobertura global del comerç català ha disminuït sensiblement a partir de la integració a la Comunitat Econòmica Europea, tant a nivell global com —i especialment— amb els països de la Comunitat Econòmica Europea.

Aquests dos desequilibris —diferencial d'inflació i dèficit de la balança comercial exterior—, que es creen al final del 89, generen ja una sèrie de mesures de política monetària, que vostès recordaran, una d'elles restricció de crèdits, que va durar un període curt, i després s'accentua una política d'alts tipus d'interès. Aquesta política d'alts tipus d'interès té com a conseqüència, doncs, posar el terç del deute públic espanyol en mans de no-residents.

Aquesta política monetària no genera els efectes que s'esperaven de lluita contra el diferencial d'inflació. I aleshores jo crec que cal dir aquí que els acords de Maastricht, que no són només econòmics, però que tenen uns objectius de coordinació de les polítiques pressupostàries molt importants, per preparar l'espai on pugui haver una moneda única i un banc central europeu, porten l'accent sobre la política pressupostària. És a dir, jo diria que a partir dels acords de Maastricht es considera que la política monetària ha arribat al seu límit i s'inicia una política pressupostària que porta al programa de convergència —després lleugerament modificat i trontollat pel pla d'ajustament últim. Però, en definitiva, l'accent a partir d'aquell moment ja no es porta tant sobre la política monetària, sinó sobre el control del dèficit públic, i es va més enllà del 3% que fixa Maastricht —ho veurem deprés— per arribar a l'1%. I, en definitiva, una política —que afecta totes les administracions: l'Administració central, les administracions autonòmiques i les administracions locals— de contenció de la despesa.

Hi ha un altre tipus de polítiques, econòmiques, que són les polítiques d'oferta o d'estructura, que tenen una incidència sobre la competitivitat. La política pressupostària monetària també pretén incidir sobre la competitivitat, perquè el diferencial d'inflació o el canvi de la pesseta també són elements bàsics de competitivitat, però les polítiques d'oferta, de creació de l'entorn, de formació, d'R+D, de política de qualitat, d'internacionalització d'infraestructures, que és la política sobre la qual sempre hem insistit des de Catalunya, doncs, tenen un abast

més de mitjà i llarg termini, que no es pot oblidar. Hi ha un equilibri, en aquests moments, difícil d'assolir, entre una contenció de la despesa i unes polítiques d'oferta que són necessàries, i això és el problema de tots els governs que en aquests moments han de confeccionar els seus pressupostos.

Aquest dèficit de la balança comercial exterior ens porta a una primera reflexió, que intentaré fer breument, sobre la competitivitat de l'economia catalana. Hem dit que en el Mercat Únic, o en aquest espai econòmic que es crea, la competitivitat serà el principi ordenador de l'activitat econòmica. I tenim una dada —el dèficit de la balança de comerç exterior— que ens ha de fer plantejar quina és la competitivitat dels nostres productes i de les nostres empreses, i que ens portaria a una conclusió relativament pessimista. Però jo crec que analitzant més bé les xifres, i amb estudi del que és la nostra empresa, les nostres empreses, hauríem de fugir d'aquest pessimisme, sense estar preocupats pel futur.

La nostra economia efectivament va necessitar fer moltes importacions, singularment de béns d'equip; però les exportacions catalanes van créixer bastant durant el període que estem examinant: un 9% anual en conjunt i, com he dit, un 14,6 les dirigides a la Comunitat Econòmica Europea. Això demostra un esforç important dels nostres empresaris per consolidar i obrir nous mercats exteriors, tasca que és sempre enormement difícil.

Una anàlisi desagregada de l'activitat industrial catalana, des de l'entrada a la Comunitat Econòmica Europea fins al 1990, ens ha de permetre l'anàlisi, les previsions dels avantatges competitius de Catalunya en el futur. Faré referència bàsicament al sector industrial, ja que el pes dels productes industrials en la balança comercial és molt important i, a més a més, el desmantellament aranzelari i l'assoliment del mercat interior tindrà en aquest àmbit una incidència molt més elevada que en el sector serveis, el qual, per les seves característiques pròpies, és sempre un sector més protegit.

Per «competitivitat» entenem la capacitat de les empreses per mantenir i augmentar la seva presència en els mercats de casa i internacionals, tot i garantint un nivell creixent de rendes —salaries i beneficis, s'entén. En aquest marc, i en base a un estudi de trenta-set sectors industrials que hem realitzat, els resultats importants són els següents: conjunt de les exportacions, creixent en un 9%, per sobre del creixement de les exportacions dels altres països comunitaris, que són els nostres competidors més propers i que ho fan a un ritme d'un 6%. I són vint-i-tres els sectors que guanyen, en aquest aspecte, quota de mercat: les tres quartes parts de la indústria catalana és competitiva o moderadament competitiva en funció d'aquest estudi. Els sectors competitius són sectors de creixement mitjà o fort de la demanda, de tecnologies intermèdies i en les quals operen grans i mitjanes empreses, en un context clar d'internacionalització.

No hi ha motius suficients per ser pessimistes respecte a l'evolució i el comportament de la indústria catalana després de la integració a la Comunitat. És cert, de totes maneres, que la caiguda de l'activitat general de l'economia —en els dos darrers anys sobretot, però de fet a partir de finals del 89— està tenint una incidència negativa sobre el sector industrial; però aquest fet general no indica per si mateix una pèrdua de competitivitat i no es pot relacionar amb la pertinença a la Comunitat Econòmica Europea. Sobretot això. Cal tenir ben clar que la integració a Europa és un fet positiu per a la indústria catalana. I ho repetiré.

No voldria deixar de banda el sector agrari, que ha estat particularment afectat per l'adhesió a la Comunitat Econòmica Europea. Recordem que l'ingrés d'Espanya a la Comunitat es va produir en un moment de canvi de la política agrària comuna, en un sentit més liberalitzador en les relacions amb altres països que no pertanyen a la Comunitat, i en el moment que s'establien quantitats màximes de producció, cosa que va obligar a reconvertir les produccions, amb un impacte especialment negatiu en les produccions de cereals i fruita seca a Catalunya, i ha exigít a l'agricultura catalana un esforç suplementari d'adaptació. Però, de totes maneres, fa poc que hi va haver en aquest Parlament el debat general d'agricultura i no voldria insistir-hi més.

Referent als avantatges competitius de Catalunya en el futur, considero que en un debat entorn a la unió europea i al Tractat de Maastricht és obligat fer unes breus reflexions respecte a quina opinió tinc del futur de l'economia catalana des d'un punt de vista estructural i quina estratègia s'ha de dur per aprofitar els seus avantatges competitius.

Crec que s'ha d'anar perdent la visió tradicional, basada en l'òptica clàssica dels sectors productius. Quan parlem de la indústria de l'automòbil, hem d'estudiar els altres sectors relacionats amb l'automòbil, no únicament la indústria auxiliar —que cada vegada s'ha de relacionar més amb la indústria de l'automòbil en si i, per tant, gran part del sector metallúrgic—, sinó també tots els temes de la formació, de les tecnologies, o del finançament. I això constitueix el que se'n diu un *cluster* —o, per facilitar, en direm «clúster», que és tal com s'escriu—, i és el sistema que estem estudiant, amb un gran estudi sobre la competitivitat catalana que ens fan el Michael Porter —que és l'especialista de la competitivitat de les nacions en els moments actuals— junt amb una sèrie de professors de l'IESE, i aquest és l'estudi que em permet ja d'avançar l'anàlisi dels trenta-set sectors, o l'anàlisi, doncs, dels *clusters*.

A la Catalunya del 2000 identificarem vuit grans *clusters* o sectors interrelacionats. Serien: el turisme —del qual ja tenim l'estudi, per cert—, els sistemes industrials —automoció, electrodomèstics, etcètera—, les manufactures de disseny, que inclouen més que el tèxtil. Aquests *clusters* tenen com a element comú la seva vocació internacional i tenen el repte molt difícil de guanyar quotes de mercat a l'exterior. Aquest és el seu element clau d'èxit. Un segon grup el formarien tres *clusters* que són: gran consum —alimentació, detergents, etcètera—, química bàsica, i la salut —hospitals generals, clíniques especialitzades, productes farmacèutiques, centres de recuperació. I, finalment, tenim: *clusters* de suport a l'economia —les entitats bancàries, assegurances, agències de valors, etcètera— i el coneixement —universitats, centres d'R+D, editorials. Aquests sectors tenen també un paper clau. Aquesta seria, a grans trets, la fotografia de l'economia catalana dels pròxims anys estructurada en sectors interrelacionats.

El Govern està treballant en la línia de fer possible un conjunt d'actuacions que donin resposta a les necessitats concretes dels sectors de futur de l'economia catalana que es troben inclosos en aquests vuit grans paquets de sectors interrelacionats.

Sobre la balança fiscal Catalunya - Comunitat Econòmica Europea, hem de dir que el futur de Catalunya no ve pels fluxos de diners que ens arribin de la Comunitat Econòmica Europea, que sempre seran pocs. La nostra situació per sobre del 75% de

la mitjana de la Comunitat Econòmica Europea, en termes de renda per habitant, fa que això sigui impossible. De cada 100 pessetes aportades pels habitants de Catalunya al pressupost comunitari, n'han retornat entre 55 i 64 pessetes, segons diferents hipòtesis d'incidència.

Vull posar de manifest aquestes dades de la balança fiscal per confirmar aquesta conclusió que les perspectives de disminució d'aquest dèficit són molt petites i, per tant, tots els elements de competitivitat futura i d'ampliació del mercat són bàsics per al nostre futur econòmic i passen per la millora de la competitivitat dels nostres béns i serveis.

Voldria ara entrar més específicament, després d'aquest repàs de la nostra competitivitat, en el procés de construcció europea. Aquest debat sobre el Tractat de la Unió Europea signat a Maastricht el dia 7 de febrer d'enguany arriba —tal com he dit a l'inici de la meua intervenció— en un moment en què encara ressonen les dificultats i les posicions en contra del mateix Tractat, que en certa manera posen en qüestió els treballs realitzats per a la seva elaboració, els avenços realitzats fins a aquest moment i els mateixos objectius previstos per als propers anys.

Vull recordar el resultat negatiu en el referèndum danès, la crisi monetària que va afectar —i afecta encara— les monedes europees i que va comportar la sortida de la lliura esterlina i de la lira italiana del Sistema Monetari Europeu i la devaluació de la pesseta, i el 48,95% de vots negatius en el referèndum francès, que són fets de tots vostès coneguts i que hauran de ser examinats amb deteniment i tinguts en compte per tal de consolidar la construcció europea.

Vull insistir que, paral·lelament a aquest vot negatiu danès i a l'ampli percentatge dels vots negatius a França, també s'han donat els resultats positius del mateix referèndum francès —que en definitiva va ser un «sí»— i del referèndum irlandès; la ratificació dels parlaments a Luxemburg, a Grècia; el debat sobre les esmenes a la totalitat al Parlament espanyol que ens porta clarament cap a la ratificació espanyola, i, en definitiva, la previsible ratificació de la resta de parlaments fins a finals d'any. El primer ministre britànic ha expressat la seva voluntat que el Parlament de Westminster ratifiqui el Tractat com més tard el mes de gener de 1993, encara que hagi condicionat la posició britànica a la solució o a l'aclariment de la posició danesa.

El procés de construcció europea, i això és el que vull destacar en aquest moment, s'ha de contemplar des d'una perspectiva global, de conjunt, en la qual els aspectes positius d'ordre polític, social i econòmic de la unió europea prevalen sense cap mena de dubte sobre els aspectes negatius que han destacat aquests dies i els que puguin sortir en el futur. El Tractat de Maastricht —i això és el que volia destacar en la meua intervenció— té prou elements positius com per recolzar sense reserves la seva ratificació, ja que permet un pas endavant molt important en el procés de construcció europea. I, per tant, cal realitzar tots els esforços que siguin necessaris per evitar entrar en un camí sense sortida a causa de la negativa d'algun o d'alguns països a la seva ratificació i buscar les solucions més adients a les situacions que ja s'han produït, de fet, com és el cas de Dinamarca.

Centraré aquesta part del debat en una anàlisi dels principals aspectes del Tractat, positius en el seu conjunt, subratllant també els criteris d'interpretació que considero més oportuns per facilitar l'aplicació del Tractat i, en concret, des de la perspecti-

va de Catalunya: aquells punts que ajudaran a potenciar el seu paper en el context europeu.

En els dies posteriors al referèndum francès del dia 20 de setembre proppassat s'han anat adoptant per diferents partits i líders polítics, sense tenir en compte lògicament els partidaris del nou Tractat, diferents posicions que han oscil·lat entre la renegociació del Tractat o la rediscussió i la reconsideració de determinats punts d'aquest i la possibilitat de recollir, en el mateix Tractat, un text interpretatiu d'alguns apartats que actualment tenen un redactat massa obert. Els ministres d'afers estrangers de la Comunitat, reunits el 21 de setembre a Nova York, van acordar seguir endavant amb els acords de Maastricht sense reobrir ni renegociar el text actual, però també sense oblidar què ha passat fins a aquest moment, especialment el que pugui ser degut a la falta d'informació o de comunicació entre tots els països europeus. El Consell de Ministres d'Economia i Finances, reunit el 28 de setembre, va reafirmar la voluntat dels dotze de ratificar els acords de Maastricht, d'oposar-se al concepte d'una Europa de dues velocitats i va considerar que la clau per a l'estabilitat econòmica i financera als estats membres és reforçar els processos de convergència per mitjà dels programes de convergència previstos.

A l'Estat espanyol, estem en la línia de la ratificació i, per tant, òbviament, degut a les posicions que el grup parlamentari català i altres grups han adoptat a Madrid, jo també considero que no és procedent la renegociació ni reobrir el text actual, malgrat que caldrà examinar i trobar una fórmula específica per superar la situació danesa actual, que permetrà alhora, sens dubte, avançar a les dificultats que es presenten per part de Gran Bretanya, especialment l'aplicació del principi de subsidiarietat, tan important per a Catalunya. Cal, per tant, insistir en la ratificació del Tractat, però no voldria tampoc ser voluntarista i, per tant, considero indispensable trobar una sortida adequada als problemes plantejats aquests darrers dies per poder avançar en el procés de construcció europea i que podria materialitzar-se, mitjançant l'addició d'un text interpretatiu, tal com ja s'ha avançat per part d'alguns dirigents europeus.

Hi ha mancances que considero que han acompanyat el Tractat de Maastricht i que han contribuït que, en definitiva, s'hagi produït un distanciament o refredament entre els ciutadans europeus i el procés de construcció europea, que és el punt que més s'ha posat de relleu en aquests dies. No voldria encetar una discussió en aquest tema sobre responsabilitats d'institucions o de partits polítics, sinó només manifestar —com acabo de dir— les mancances més rellevants, que haurien de ser corregides en la mesura del possible.

En primer lloc, em vull referir a la manca d'informació sobre el mateix Tractat, que fa que la por a allò desconegut influeixi o hagi influït més en la decisió i presa de posició que no pas el contingut de l'acord. Això fa i ha fet en contrapartida que, per exemple, en els dies de preparació del referèndum francès es comunicés als ciutadans francesos que el Tractat no comportava cap pèrdua de sobirania, quan tots sabem que les competències dels estats membres es veuran modificades en diferents punts —i punts importants— amb l'aplicació del Tractat de Maastricht. Pèrdua de sobirania dels estats membres, tema tan important com la política monetària —és obvi—; principi de subsidiarietat; desenvolupament posterior del Tractat, que en aquest sentit s'ha de considerar una constitució, que després

caldrà desenvolupar; evidentment, estabilitat política per al conjunt d'Europa; aspectes econòmics i socials: tot això s'ha de tractar.

No s'ha de tenir absolutament cap por –i m'excuso ja per ser llarg en aquest debat– per explicar tot el Tractat, ja que si es fa en els aspectes positius es pot contrapesar amb els aspectes negatius que acabo d'assenyalar.

També volia dir que normalment s'assimilen els acords de Maastricht amb la situació econòmica recessiva que estem vivint actualment, i no té absolutament res a veure. La recessió econòmica és anterior a Maastricht i Maastricht més aviat és una solució perquè tot Europa surti de la recessió econòmica. És evident que en una situació de dificultats econòmiques es fa més difícil impulsar canvis com el que significa Maastricht. S'haurien d'haver explicat més clarament els efectes previstos de l'acord a mitjà termini en el creixement, l'ocupació, el comerç internacional, en la potenciació del paper d'Europa davant les àrees americana i del Pacífic, i en la possibilitat de la política exterior comuna europea –i pensem en tot el conflicte iugoslau. S'ha permès una quasi plena identificació entre –ho deia abans– situació econòmica depressiva i Tractat de Maastricht i, per tant, les dificultats i l'oposició al Tractat resulten més àmplies d'allò que caldria esperar.

Un tercer punt que vull subratllar, i que es deriva en gran part de la primera mancança que ha acompanyat el Tractat de Maastricht, és la desconexió progressiva, no només entre els ciutadans i el coneixement del Tractat, sinó entre aquells i el mateix procés de construcció europea. Aquesta desconexió o distanciament ha anat fent augmentar progressivament el criteri segons el qual els temes europeus queden encara més lluny de la vida concreta de cada dia, i que són gestionats per unes institucions i uns funcionaris que molt sovint només s'entenen com un nou nivell burocràtic afegit als existents, amb l'agreujant que el seu control és molt més indirecte i difós. És tot el tema de la burocràcia i també del dèficit democràtic europeu.

S'hauria hagut de destacar –o s'ha de destacar–, amb prou suficiència, l'ampliació de poders del Parlament Europeu, que atorga major legitimitat democràtica del procés legislatiu comunitari, i l'establiment, per exemple, de la figura del Defensor del poble per acollir les queixes sobre el funcionament de l'Administració comunitària. També, de manera molt important, l'explicació del principi de subsidiarietat, que es pot considerar com un element clau dintre del conjunt de l'acord i que permetrà ampliar l'interès dels ciutadans pel procés de construcció europea, especialment dels ciutadans de Catalunya per la major sensibilitat respecte al tema autonòmic.

Hi ha hagut una excessiva polarització en els aspectes econòmics i financers en detriment d'altres aspectes en els quals insistiré, com ara els aspectes polítics i socials, els referents a la ciutadania europea, l'ampliació de competències de la comunitat en l'educació, la cultura, el medi ambient, la política exterior, etcètera. S'ha parlat només dels objectius de dèficit públic de tipus d'interès, de diferenciar el d'inflació i d'endeutament –després en parlarem, perquè són bàsics, en els acords de Maastricht–, però hi ha tots uns aspectes polítics i socials que cal destacar. Aquesta polarització ha estat negativa, ja que a part de la major dificultat per la comprensió de determinats temes econòmics, els altres temes no econòmics, contemplats al Tractat, poden ser considerats de major interès per moltíssims

ciutadans. Tot això, em porta a alegrar-me per aquest debat o aquesta exposició en aquest Parlament, perquè segur que permetrà aquesta tasca de connexió amb els ciutadans de Catalunya i un major coneixement del que són els tractats de Maastricht, i crec que aquest debat, més que un debat de confrontació és, precisament, una possibilitat d'explicació del que els grups polítics d'aquesta cambra opinen sobre els acords de Maastricht.

Voldria parlar de la unió política. El Tractat de Maastricht constitueix una nova etapa en el procés creador d'una unió cada cop més estreta entre els pobles d'Europa, en la qual les decisions seran preses de la forma més propera als ciutadans –estic llegint textualment el que figura en el títol primer del Tractat per palesar d'una forma senzilla que els objectius del Tractat de Maastricht no es poden circumscriure a aspectes de caràcter econòmic-comunitari.

La creació d'una ciutadania de la unió és un fet essencial del nou Tractat, i significa l'inici d'un procés que haurà d'avançar en els propers anys, però que ja avui, amb els nous drets previstos en el Tractat, permet els ciutadans europeus un sentiment més fort de pertànyer a Europa i, alhora, ser subjectes actius de totes les institucions comunitàries i, per tant, de participar més directament en la construcció europea. Cal recordar els drets de circulació i residència, el dret de vot i de ser elegit en les eleccions municipals i europees, la protecció diplomàtica i consular, per part de qualsevol altre estat membre, el dret de petició davant del Parlament europeu i de dirigir-se al Defensor del Poble per a les qüestions relatives a l'Administració comunitària.

Són aspectes puntuals, evidentment, però són l'inici d'un procés –el mateix Tractat preveu que el Consell podrà adoptar disposicions encaminades a completar els drets que he enumerat, però d'una importància que cal valorar en el seu punt just, tant pel que significa com a punt de partida com per tractar-se d'un aspecte molt sensible a tots els pobles i, per tant, que fa necessari actuar amb molta delicadesa i aplom per no frenar tot el procés, també, amb decisions massa ràpides i que no puguin ser assumides fàcilment pel conjunt de ciutadans europeus. Per exemple, aquest dret de la ciutadania i de les eleccions municipals ha estat el tema principal de debat de Dinamarca, i ha jugat un paper molt important en el vot danès.

També el Tractat preveu l'ampliació de competències de la Comunitat, en temes com l'educació, la joventut, la cultura, la protecció dels consumidors, la salut pública, el turisme, la protecció civil, l'energia, la indústria, el medi ambient, la recerca tecnològica, les xarxes transeuropees, etcètera.

La Comunitat contribuirà al desenvolupament d'una educació de qualitat, però respectant la diversitat cultural i lingüística –cito aquest fet pel que pot tenir d'importància per a Catalunya–, i el desenvolupament de les cultures dels estats membres s'haurà de fer en el respecte a la diversitat estatal i regional posant de relleu, alhora, el patrimoni cultural comú –aquest és un tema sobre el qual s'ha de ser vigilant, però que pot permetre culturalment per a Catalunya unes conseqüències interessants.

El principi de subsidiarietat és un tema que cal aclarir. És evident que els britànics l'aclareixen en el sentit que han de fer els estats tot allò que poden fer, i que no forçosament s'ha de traslladar a la comissió, però el principi de subsidiarietat que a nosaltres ens interessa, i és el que crec que queda reflectit en els acords de Maastricht, és el que va defensar el canceller

Kohl, és a dir, que la subsidiarietat afecta tota l'escala, comissió, estats, comunitats autònomes o estats federats, i municipis. Tot el que es pot fer a un nivell determinat no s'ha de fer en el nivell superior —aquest és un principi general d'una certa vaguetat, però que també ha de tenir conseqüències positives, s'entén que per a Catalunya.

De la política social se'n parla molt poc. Les reformes incloses en l'articulat del Tractat, que modifiquen el Tractat de Roma, fan referència bàsicament a l'adopció de disposicions mínimes que tindran en compte les condicions i les regulacions existents en cada un dels estats membres, i el Fons social europeu per facilitar l'adaptació als canvis industrials i a l'evolució dels sistemes de producció, principalment per la via de la formació i de la reconversió professionals.

L'acord, en aquest aspecte, signat només per onze estats membres, que figura com a annex del protocol sobre política social, subratlla la voluntat d'aplicar i avançar en la línia establerta en la Carta social europea de 1989, que queda configurada com a guia de les accions que cal adoptar en el marc del protocol. Els objectius establerts són: foment de l'ocupació, millora de les condicions de vida i del treball, protecció social adequada, diàleg social, desenvolupament dels recursos humans que permetin un nivell de treball estable.

També els mitjans d'actuació han canviat i es preveu un nombre de casos més freqüents, en els quals es podrà adoptar el vot per majoria qualificada, i no per unanimitat —i això és avançar en el procés de la unitat i de la democratització al mateix temps. Aquest és el cas de la millora del lloc de treball per tal de protegir la seguretat i la salut dels treballadors, les condicions del treball, la igualtat entre homes i dones, pel que fa a les seves oportunitats sobre el mercat de treball i el tracte dins la feina. Malgrat l'anterior, continuen sota la forma d'adopció de vot per unanimitat altres punts importants, com ara la seguretat social i la protecció social dels treballadors. La protecció dels treballadors en cas de rescisió del contracte laboral, les contribucions financeres de cara a la creació d'ocupació i d'altres queden excloses explícitament d'aquestes disposicions. Les remuneracions, el dret d'associació i sindicació, el dret de vaga i el tractament patronal —el tancament patronal.

Vull recordar la inclusió en l'acord de la consulta als interlocutors socials, sobre el contingut de propostes de política social, la garantia de l'aplicació del principi d'igualtat de retribucions entre treballadors i treballadores per un mateix treball, com també el paper del comitè econòmic i social.

El paper reconegut al comitè econòmic i social amb el reconeixement del dret d'intervenció directa i també de les funcions dels interlocutors socials em sembla subratllable. Considero que el pas endegat pels acords de Maastricht podria ser ampliat per mitjà, precisament, de l'actuació dels interlocutors socials, previst en els acords, i que es podrien incloure temes exclosos en aquest moment a causa de les dificultats de trobar posicions que puguin ser compartides per tots els estats membres.

Temes com la cohesió econòmica i social. Aquest és un tema de discussió, perquè hi ha reticències per part de determinats estats, però és evident que Catalunya creu —ho ha cregut sempre—, en virtut del principi de solidaritat que sempre hem defensat, que tot el que sigui minvar, disminuir, les diferències entre regions —entre regions riques i regions pobres—, mitjans, fonts de cohesió, és una cosa positiva i ho aprofitem per dir que no

cal confondre tots aquests instruments de solidaritat i de reequilibri amb un tema que, crec que totes les forces polítiques catalanes hem defensat en les negociacions sobre el finançament de la Generalitat, de separar i no barrejar el tema del finançament dels serveis i el del desenvolupament regional i la correcció dels desequilibris interterritorials.

Per una banda hi ha els recursos per al finançament dels serveis i, per altra banda, els recursos per al reequilibri i per al desenvolupament regional. I crec que el fons de cohesió social va en aquesta línia i, per tant, nosaltres en aquest aspecte ho veiem bé, tot i que creiem que també s'ha d'aplicar a molts dels temes que afecten directament Catalunya, ja que aquest fons de cohesió ha d'anar en les línies de les xarxes de transport i, per tant, TGV en aquest cas, o en la política del medi ambient. I creiem que Catalunya ha de participar d'aquest fons de cohesió social.

Quant a la política exterior i de seguretat comuna, considero positiu —i crec que és indisociable del concepte d'unió europea— el fet d'avançar cap a la definició i posada en comú d'uns objectius per a tots els estats membres. Aquests són uns temes enormement importants. La política exterior comuna europea, una de les coses que ha procurat aquests últims temps més desprestigi a la construcció europea i a la comissió ha estat la seva ineficàcia, en el tema dolorós de l'ex-Iugoslàvia i, per tant, tot el que sigui tenir una política exterior comuna i una política de seguretat comuna i poder avançar en aquest camí, cosa que crec que els Acords de Maastricht permeten de fer, és enormement positiu per al prestigi de la Comunitat Econòmica Europea i per a la seva consolidació.

Dins de les institucions de la Comunitat és obligat que parli del Comitè de Regions. El Tractat de Maastricht, que es diu, arrossega un dèficit tan important de legitimitat democràtica que possiblement caldria ajornar la seva aplicació fins haver avançat en aquest punt. Jo crec que això seria frenar la construcció europea en molts aspectes; com també seria frenar-la, en aquests moments, entrar en una ampliació rapidíssima de la Comunitat Econòmica Europea sense aprofundir-hi. Dins el que és l'aprofundiment democràtic, crec que és essencial aprofundir, també, en el paper que han de jugar les dites regions a Europa en la construcció europea. Per primera vegada hi ha un comitè de regions i se cita la possibilitat política de les regions; això és un fet nou en la construcció europea.

No vull entrar a mesurar si s'ha arribat a un punt òptim o màxim de legitimitat democràtica de les institucions comunitàries, que em sembla que comportaria —ho acabo de dir— una resposta negativa. Crec que són possibles en aquest estadi més avenços en aquest sentit, però vull posar de manifest, no obstant això, els avenços de Maastricht en el camp de la legitimitat democràtica, que atorguen confiança suficient a tot el que el Tractat i la seva aplicació comporten, en el sentit que el camí cap a la unió europea i el procediment democràtic de realitzar-lo avancen en paral·lel, si bé a l'igual que caldrà avançar en el futur en diferents apartats, tampoc no vull negar la possibilitat que en el camp de la legitimitat democràtica hi hagi modificacions a realitzar, i ben aviat.

Vull recordar, en el tema de la legitimitat democràtica, el procediment de «co-decisió», que significa un nou pas respecte al procediment de cooperació instituit per l'Acta única i que dona al Parlament el poder de decidir conjuntament amb el Consell, en un nombre determinat d'àmbits, com ara la lliure

circulació de treballadors, la llibertat d'establiment, la recerca, el medi ambient, les xarxes transeuropees, l'educació, la cultura.

Hi ha el procediment, també, anomenat de «dictamen conforme», instituït pel Tractat de Roma, i que implica la conformitat del Parlament per a certes decisions adoptades pel Consell. S'ha estès això en el Tractat de Maastricht a altres matèries, com la unificació dels procediments de vot al Parlament europeu, la definició de missions, objectius i organització dels fons estructurals i determinats acords internacionals.

En tercer lloc, el Parlament veu reconeguda la possibilitat de constituir comissions temporals d'investigació, per examinar mancances en l'aplicació del dret comunitari, com també el deure de designar un mediador o defensor del poble. El Parlament haurà de ser consultat abans que el Consell prengui les decisions relatives als sistemes de recursos propis de la Comunitat.

I també cal fer referència a la consideració del Tribunal de Comptes.

Finalment, el Comitè de Regions. El Comitè de Regions és un comitè limitat en les seves funcions, però té la virtut d'existir per primera vegada, i permetrà canalitzar l'opinió de les regions europees en aquelles matèries que les afectin. Hi ha un fet negatiu, que és el d'haver de disposar d'una estructura organitzativa comuna amb la del Comitè Econòmic i Social. Em sembla que en els propers temps es podrà avançar en aquest aspecte i tenir estructures diferents, una per a l'econòmic i social i l'altra per a les regions.

La nostra posició seria que el Comitè de Regions comportés només la representació regional i treballarem perquè això sigui així a partir del 1996, i que, evidentment, els municipis tinguin la seva representació per una altra via i per una altra institució. Però en aquests moments creiem que això seria inoportú defensar-ho, que hem d'obtenir un consens de l'Estat espanyol i que, per tant, podríem estar alineats en una posició que podria provocar l'acord de tots, que és que, dels vint-i-un representants de l'Estat espanyol en el Comitè de les regions, disset representessin les comunitats autònomes —un, en definitiva per cada comunitat autònoma— i quatre representessin els municipis, designats per les associacions municipals. Però treballar des d'ara perquè en el futur el Comitè de les Regions sigui únicament regional i els municipis tinguin la seva via de representació.

Això també representa una reforma inicial, però molt important, per a les regions europees i, per tant, per a Catalunya, que podran presentar els problemes i interessos regionals de forma directa alhora que pot ajudar a reforçar la legitimitat democràtica i, sobretot, a crear una doctrina del principi tan important que assenyalava abans de subsidiarietat.

L'article 146 obre la possibilitat —al meu entendre— que els governs dits regionals poguessin representar en certs casos l'Estat membre en el si del Consell de les comunitats europees. Aquest és un tema que no està aconseguit, però ja dic que poden representar aquesta possibilitat. Aquest punt, que havia sol·licitat l'Assemblea de Regions d'Europa, ha estat recollit indirectament pel Tractat de Maastricht en eliminar l'exigència que els estats membres estiguin representats en el Consell per un membre del Govern central. Un motiu més, doncs, si bé supeditat, òbviament, a la voluntat política de cada estat membre per poder valorar en aquest aspecte, encara que la reforma sigui molt tímida, l'acord sobre la unió europea en el tema regional.

Bé, entrem en el tema pel qual es coneixen els acords de Maastricht, és a dir, la unió econòmica i monetària. S'ha de buscar aquesta unió econòmica i monetària en l'acompliment i la realització de l'objectiu del Mercat únic, és a dir, el que es preten és beneficiar-se plenament d'aquest gran espai europeu d'intercanvis reals i financers i per fer-ho cal una moneda única que el faciliti. A més, aquesta moneda única europea comportaria un equilibri mundial que compensaria els efectes produïts per les fluctuacions del dòlar. Certament, els intents d'unio monetària vénen de lluny —informe Werner, aprovat l'any 71—, però que per diverses circumstàncies i les conjuntures difícils, com les actuals, en definitiva, les turbulències dels mercats canviaris i financers van fer avortar. Situacions que recorden molt l'actual, i davant de decisions crucials que poden decidir el futur d'Europa no ens podem deixar portar ni per l'eufòria de fa uns mesos ni caure en l'euroessimisme actual.

Molt breument diré els fets o les actuacions més importants en el camí cap a la fita d'una unió monetària fins arribar a Maastricht: creació, al 75, de l'ECU, unitat de compte comú definit com una cistella de les dotze monedes comunitàries i que cobrà protagonisme amb la posterior creació del Sistema Monetari; posada en marxa, al 1979, del Sistema Monetari, amb les fluctuacions del $\pm 2,25$ o ± 6 —com és el cas de la pesseta—; presentació de l'anomenat informe Delors, l'any 89, consistent —com vostès saben— en un procés de tres etapes amb una certa concreció dels objectius a assolir en cadascuna d'elles fins arribar a disposar d'una moneda i d'un banc central únic; posteriorment, al Consell de Madrid de 1989, es va fixar l'1 de gener del 90 per començar la primera etapa, i al de Roma del 90 el començament de la segona etapa per a l'1 de gener del 94. Després de l'informe Delors hi han hagut molts esdeveniments polítics i financers que han qüestionat aspectes fonamentals del procés d'integració europea, i entre aquests últims cal recordar el diferent posicionament dels principals països europeus enfront del paper de l'ECU i del banc central europeu.

De fet, la mateixa definició del Sistema Monetari Europeu amb tipus fixos, la llibertat de moviments de capitals iniciada el 1990, les crisis internacionals i els diferents posicionaments dels grans estats europeus envers el paper de l'ECU i del banc central europeu han creat les condicions que han fet possible la greu crisi monetària internacional que vivim aquests dies.

En arribar a Maastricht encara quedava pendent d'establir el calendari per a la tercera etapa de l'informe Delors i les condicions que havien d'orientar el pas d'unes etapes a unes altres. No s'havia precisat el contingut de la segona etapa i tampoc el tipus de mesures que s'havien d'adoptar per imposar dosis superiors de disciplina fiscal i, en definitiva, de convergència econòmica. La situació sobre la unió econòmica i monetària restava, per tant, sense concretar. Davant el buit en la programació aquesta qüestió havia de ser necessàriament tractada a Maastricht.

Es tractava d'assolir els objectius fixats en l'informe Delors tot respectant el principi d'economia de mercat obert i de lliure competència, per una banda, i els següents principis directrius: preus estables, finances públiques sanejades, condicions monetàries i balança de pagaments també estables. La tercera etapa havia de tenir com a objectiu final l'adopció d'una moneda única, segons ja recollia l'informe Delors. Aquesta és la manera d'aprofitar tots els beneficis que pot comportar el Mercat únic

en reduir-se els costos canviaris de transacció entre els estats membres en el context d'aquest mercat, a més d'eliminar les distorsions i ineficiències que provoca en el sistema productiu de cada país i que són molt difícils de valorar.

Però perquè això sigui possible, cal consolidar el desenvolupament del Mercat únic. Les barreres fiscals són les més difícils de suprimir, malgrat els darrers esforços d'harmonització en la imposició indirecta —per exemple en el tipus de l'IVA— i la directa amb el famós informe Ruding sobre l'harmonització en les bases i el tipus de l'impost de societats. En general, els esforços sobre l'harmonització fiscal dels estats membres han estat insuficients i per això calia establir un camí que orientés les polítiques pressupostàries dels diferents estats en la mateixa direcció. Això s'ha fet també a Maastricht, tenint en compte la impossibilitat d'unificar la política monetària sense coordinar la fiscal.

El Tractat sobre la unió econòmica i monetària es considera com un procés irreversible i progressiu que ha de conduir a l'adopció d'una moneda única. Estableix les característiques més importants de la segona i la tercera etapa. En primer lloc els països de la Comunitat hauran d'adoptar programes econòmics de caire plurianual orientats a millorar la convergència econòmica per tal d'estar en condicions de passar a la tercera etapa. L'Estat espanyol elaborarà el ja conegut programa econòmic de convergència, sobre el qual em referiré posteriorment.

Considero que ha estat un error convertir Maastricht en objecte de tot tipus de crítiques, considerant-lo com la causa de l'ajustament econòmic actual, ajustament que de fet s'havia de realitzar en les economies europees hi hagués Maastricht o no. Era absolutament necessari adoptar la mateixa política que ens fixen els acords de Maastricht.

En segon lloc, l'entrada en vigor de la segona etapa comporta l'aplicació immediata de les següents disposicions per afavorir el procés de convergència: limita el finançament monetari del dèficit públic, és a dir, que les administracions puguin obtenir préstecs o qualsevol altre tipus de finançament creditici atorgat pels bancs centrals —tampoc podran col·locar en aquests, en els bancs centrals, la seva emissió de deute—; es limita també l'accés preferencial als mercats i institucions financeres per part de les administracions o altres entitats públiques; no es permet el recolzament financer del deute públic d'un dels països per part d'altres estats membres; s'han d'endegar els mecanismes precisos per obtenir la independència dels bancs centrals nacionals —estatals— respecte als seus governs; es crea l'Institut Monetari Europeu per reforçar la coordinació monetària i preparar, mitjançant opinions i recomanacions a les autoritats monetàries de cada país, el camí per unificar la política monetària i per assolir les funcions del Fons Europeu de Compensació Monetària —aquest Institut deixarà de funcionar quan comencin a actuar el banc central europeu i el sistema europeu de bancs centrals a la tercera etapa—; s'estableixen els mecanismes de supervisió multilaterals per tal d'evitar l'aparició de dèficits públics excessius; el Consell Europeu podrà formular recomanacions sobre aquesta qüestió a les autoritats de cada país i, en tot cas, fer-les públiques.

Si a finals del 97 no s'hagués fixat la data de començament de la tercera fase, en el transcurs del 98 es faran tots els treballs necessaris per tal que la tercera fase s'iniciï irrevocablement l'1 de gener del 99. En aquests casos, aquells països no integrats a la unió econòmica monetària que el Tractat denomina «estats membres acollits a una excepció» podran sol·licitar un nou exa-

men per accedir-hi i, en tot cas, aquest nou examen es farà com a mínim cada dos anys.

En definitiva, i malgrat que la voluntat de Maastricht i les declaracions, i nosaltres mateixos ho acabem de dir, som contraris a l'Europa a dues velocitats, de fet el Tractat preveu implícitament la creació d'una Europa a diverses velocitats pel fet que els estats acollits a una excepció poden incorporar-se progressivament a la unió econòmica i monetària per complir les condicions del programa de convergència. Caldrà deixar de pensar en una Europa a dues o tres velocitats i avançar cap a una Europa unida que pogués aprofitar des d'un primer moment els avantatges de la moneda única, malgrat les difuncions que potser més aparentment que real poden comportar en el moment de la seva aplicació.

Vull recordar, abans de passar al programa de convergència de l'Estat espanyol, les condicions establertes a Maastricht per garantir la convergència econòmica. La primera d'elles és que els països que participin en la tercera fase hauran d'haver acreditat la seva capacitat per assolir l'estabilitat de preus mantenint en els dotze mesos que precedeixen aquesta decisió una taxa d'inflació que no accedeixi en més d'un punt i mig la registrada pels tres estats membres amb millor comportament en matèria de preus. És el que fa referència al diferencial d'inflació; és un dels objectius principals dels acords de Maastricht. En acabar el 91, la taxa d'inflació a Espanya era del 5,5%, mentre que la mitjana dels tres països amb la inflació més baixa era d'un 2,8, és a dir 2,7 per sota. Per tant, aquest és un objectiu que no complim. Els estats membres no poden tenir un dèficit del conjunt de les seves administracions públiques —i aquí s'inclouen les administracions autonòmiques a més a més de les centrals, i també les locals— superior al 3% d'un dèficit del PIB, del dèficit del PIB, respecte al PIB.

El dèficit del conjunt de les administracions públiques espanyoles representava, l'any 91, el 4,4 del PIB i, per tant, caldria reduir-lo a 1,4 punts. Però recordo aquí que, tot i que l'acord de Maastricht exigeix situar el dèficit en un 3%, el Pla de convergència elaborat pel Govern de l'Estat —al qual em referiré a continuació— el va situar en l'1%, perquè considera que la política de reducció del dèficit i de contenció de la despesa és l'única via política que queda per incidir també sobre els tipus d'interès i el diferencial d'inflació.

L'estoc de deute públic en relació amb el PIB ha de ser inferior al 60%; actualment el nivell de deute públic de l'Estat espanyol està situat al 46% del PIB: aquest és l'únic punt que complim avui.

En quart lloc, l'acord de Maastricht determina que els països han de pertànyer durant almenys dos anys al Sistema Monetari Europeu i mantenir el seu tipus de canvi dins de la banda estreta de fluctuació, sense haver enregistrat tensions greus i sense haver devaluat, a iniciativa pròpia, el tipus central bilateral de la seva moneda respecte a la de cap altre Estat membre.

Finalment, el tipus mitjà d'interès nominal a llarg termini en els dotze mesos previs no haurà d'excedir en més de dos punts els tipus que registren com a màxim els tres estats membres amb millor comportament de preus.

En finalitzar l'any 91 —i aquest és un tema de gran debat pel que afecta la competitivitat de les nostres empreses—, el diferencial del tipus d'interès a llarg termini respecte a la referència comunitària excedia el sostre màxim en 1,3 punts percentuals.

En aquests moments, en aquests moments només França i Luxemburg compleixen totes les condicions i tots els objectius; Dinamarca i Alemanya en compleixen quatre dels cinc que acabo de dir; Bèlgica, Irlanda, Holanda i el Regne Unit en compleixen tres; Itàlia, Portugal i Grècia no en compleixen cap, i Espanya només compleix un dels criteris, que és el de l'endeutament, com acabo de dir.

Programa de convergència espanyol: el Govern va aprovar el mes de març un pla de convergència econòmica encaminat a complir els requisits macroeconòmics necessaris per formar part dels països que poden accedir a la unió econòmica i monetària europea a partir de l'1 de gener del 97; en definitiva, ja hem vist que en l'aspecte econòmic els acords de Maastricht són una coordinació —mitjançant objectius— de les polítiques econòmiques i monetàries dels estats membres per crear el marc que permeti la moneda única i el banc central europeu.

El Pla és un programa d'actuació a cinc anys que té com a objectiu últim incrementar el potencial de creixement i d'aquesta manera reduir les diferències de renda que separen Espanya dels països comunitaris més avançats. Actualment, la renda per càpita espanyola és un 79% de la mitjana comunitària europea; Catalunya està al 96%, agafant la mateixa font d'informació, que és l'Eurostat: 79 contra 96. L'objectiu, per tant, és —a través del que s'ha anomenat la «convergència nominal»— anar a la convergència real: és apropar-nos al nivell de vida dels ciutadans dels estats membres.

El Pla de convergència introdueix una sèrie de mesures que representaran un canvi important en la política econòmica i que significaran un ajustament dur que afectarà tots els sectors de l'economia. Voldria aquí que, realment, per al compliment de les condicions establertes a Maastricht, i per al compliment del programa de convergència espanyol, sacsejat posteriorment pel Pla d'ajustament —en parlarem després: la previsió que no es mouria la pressió fiscal ha estat contradita pel Pla d'ajustament; l'objectiu de baixada dels tipus d'interès ha estat contradit posteriorment per les decisions del Bundesbank; l'augment de l'IVA ha de tenir una incidència sobre el diferencial d'inflació...—, i tots els objectius del Programa de convergència van quedar sacsejats pel Pla d'ajustament. Però, per complir tot això, i amb les dificultats actuals, jo crec, sincerament, que és necessària —o almenys és necessari fer un esforç per a la implicació de tots els agents econòmics i socials.

El Pla de convergència conté una sèrie de mesures no beneficioses a curt termini, però que són necessàries per anar al nivell de convergència real, i en tot cas és l'únic programa econòmic que ens queda, amb el trontollament —diguem-ne— de les dades inicials, que van canviar al cap d'uns mesos. Però per fer això és necessari, realment, fer un esforç perquè participin en el seu acompliment tots els agents econòmics i socials. És evident que, en democràcia, es pot portar a terme un programa econòmic simplement des de les posicions d'un Govern que té la representació democràtica dels ciutadans del país, però és important que en un moment com aquest, difícil i d'esforç, s'hi impliquin absolutament totes les parts.

El Programa de convergència es dissenya entorn de dos eixos bàsics: unes mesures estructurals que van dirigides a la desregularització i flexibilització dels mercats de béns, i unes mesures de política monetària i fiscal.

Pel que fa a la política monetària, se li assigna l'objectiu de mantenir l'estabilitat canviària, d'acord amb les circumstàncies actuals: economia oberta, amb lliure circulació de capitals —malgrat els retocs últims, i retocs—, i amb la participació en el Sistema Monetari Europeu, que últimament ha rebut algun cop fort.

La consecució de l'objectiu de convergència en relació amb els tipus d'interès es confia en el Programa a la reducció de les tensions inflacionistes i a l'augment de la taxa d'estalvi interior, especialment del sector públic.

Respecte a la política fiscal —concretament en l'àrea dels ingressos— el Programa presenta un compromís de mantenir constant la pressió fiscal, compromís que ja ha estat, després, desvirtuat pel retorn a les tarifes de l'IRPF, per l'increment de l'IVA.

I en la despesa pública es fa un esforç de contenció —però això ja forma part d'un pressupost que ja coneixem— amb l'intent de mantenir les infraestructures del conjunt de les administracions públiques entorn del 5% del PIB.

Quant al dèficit —ho he dit abans— es fixa un objectiu de l'1%. Aquesta reducció del dèficit significa un esforç fiscal que afectarà l'elaboració dels pressupostos, que està afectant, que ha afectat l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat, però també les comunitats autònomes i les corporacions locals haurem de retallar les nostres despeses. La reducció de 3,4 punts del dèficit públic, del 4,4 a l'1 en quatre anys és clarament difícil, i més si tenim en compte que els anys de més bonança econòmica, entre 1986 i 1990, només es va aconseguir reduir el dèficit en un punt. En una situació, doncs, de menor creixement econòmic, i una conjuntura internacional que no permet aventurar un procés ràpid de recuperació, la reducció serà encara més difícil d'aconseguir. Cal afegir les dificultats de reduir el dèficit públic un cop el Govern hagi de recórrer —com ho ha fet— a ampliacions de crèdit per afrontar els deutes de l'INEM i de la sanitat.

Crec —i ho hem exposat des del Govern de Catalunya en nombroses ocasions— que tot i estar d'acord amb els objectius de convergència i en la necessitat del Programa de convergència, els objectius econòmics fixats haurien d'haver estat més realistes i el dèficit públic en aquest període de temps s'hauria hagut de reduir al 2 o al 2,5 per cent del PIB i no a l'1%, com proposa el Govern. D'aquesta manera s'hauria atorgat més confiança a tot el sistema econòmic, i s'hauria evitat un sentiment d'incompliment que ja tenim tots des d'ara, malgrat els esforços que farem, i agreujat per les modificacions ja incorporades al Programa de convergència —ho he dit ja diverses vegades—, respecte a la pressió fiscal, entre altres aspectes.

Aquesta evolució proporcionaria també una major credibilitat als escenaris que es presenten a la Comunitat Econòmica Europea, al mateix temps que una reducció menys dràstica del dèficit podria també ser més eficaç de cara a la provisió de serveis públics essencials per a la millora de la nostra competitivitat. És el que deia de l'equilibri entre una política pressupostària que neix amb els acords de Maastricht i que configura la política de l'Estat espanyol i de totes les administracions, i la necessitat de polítiques d'oferta a mitjà i llarg termini per millorar la competitivitat.

El Pla de convergència estableix un compromís de no modificar la legislació tributària —malgrat que ja s'ha fet—; a part el

procés d'harmonització comunitària en la imposició indirecta. Així, l'evolució dels ingressos vindrà determinada pel creixement econòmic, per la mateixa progressivitat del sistema fiscal i per les millores de gestió i la lluita contra el frau. Tenint en compte aquests elements, es preveu un augment dels ingressos de les administracions públiques centrals des del 34,3% del PIB, l'any 92, al 36,2% del PIB, l'any 96.

Pel que fa a les despeses, es preveu una estabilització entorn del 37% del PIB, amb la qual cosa la necessitat de finançament de les administracions centrals passarà del 2,8% l'any 92, al 0,75% l'any 96. És realment un sender de gran baixada.

Per la seva banda, les administracions territorials prenem el compromís de realitzar un esforç de consolidació fiscal equiparable, reduint les necessitats de finançament de l'1,1% del PIB al 0,25 l'any 96. És un sender paral·lel al sender de l'Administració central.

Ja al moment d'aprovar el Programa de convergència, els pressupostos de les administracions públiques per al 93 havien de ser restrictius; cal prioritzar i racionalitzar les polítiques de despesa per complir les condicions de Maastricht i les comunitats autònomes ho han de fer, i la nostra Administració —i estem vivint aquests dies l'elaboració dels pressupostos— farà també aquest esforç de contenció de la despesa i del dèficit.

En els acords de finançament de les comunitats autònomes hi ha una possibilitat de consens que s'ha assolit entre l'Administració central i les disset administracions autonòmiques per, a partir d'uns escenaris pressupostaris sobre aquests anys, doncs, preveure per a cada una de les comunitats autònomes, la reducció del dèficit que ens proposem. Sobre aquest tema —que és importantíssim— tornaré a fer-hi referència més endavant.

Pel que fa a les mesures estructurals, cal destacar les que incideixen en el mercat laboral. Concretament, el Pla proposa actuar sobre tres àrees: l'eliminació de les barreres que existeixen en la mobilitat funcional i geogràfica de la mà d'obra; el reforçament d'incentius a la recerca de treball, tant dels aturats com dels que han d'incorporar-se per primer cop al mercat de treball, i en la millora del nivell de qualificació dels demandants d'ocupació per mitjà de la reforma del sistema de formació professional.

Vull destacar la importància de l'última d'aquestes mesures, que constitueix un repte important que té la nostra economia des de fa anys, sense que cap de les reformes que s'han dut a terme amb aquest objectiu hagin tingut èxit. Aquesta mesura pot considerar-se fonamental en l'intent d'aconseguir una millora de la productivitat de la nostra economia per tal de fer-la més competitiva. I això ho entén la Generalitat en atorgar una prioritat específica a la formació professional, tant la reglada com l'ocupacional, en el conjunt de l'ensenyament.

Pel que fa a altres mesures, el Pla considera la desregularització de l'activitat econòmica per combatre la inflació; el Pla anuncia que el Tribunal de Defensa de la Competència realitzarà un estudi que tindrà com a finalitat identificar els costos del sistema de regulació d'un ampli conjunt de sectors i subministrar la informació necessària per dur a terme un procés de liberalització del sistema productiu.

Els sectors més inflacionistes de l'economia necessiten una sèrie de reformes que eliminin la seva rigidesa actual, i els introdueixin en els mercats competitius. Es refereixen, principalment, al sector serveis, que es considera com un sector inflacionari en aquest aspecte.

Amb relació a les reformes previstes en el sector públic, el Pla estableix la necessitat que alguns organismes públics desapareguin o es fusionin: el programa declara la intenció de congelar en termes nominals, durant la durada del programa, el volum dels recursos públics canalitzats cap a les empreses públiques.

El mes d'abril, el Govern va aprovar un real decret llei de mesures urgents sobre foment de l'ocupació i de protecció a l'atur, que va significar la primera mesura efectiva del Pla de convergència. Aquest Decret justifica la seva aplicació per la necessitat d'adoptar mesures urgents que permetin una reassignació de la despesa pública per tal de potenciar les polítiques actives d'ocupació i racionalitzar la despesa en matèria de protecció a l'atur, donada la difícil situació del mercat de treball a partir de la segona meitat de l'any 90. D'entre les mesures, vostès recordaran la retallada de les prestacions per atur, i del seu període de percepció, com també l'elevació de sis mesos a un any del període mínim de cotització per tenir dret al subsidi.

Durant el primer semestre de l'any, com a conseqüència del creixement del dèficit públic durant aquest període, el mes de juliol següent el Govern va aprovar un real decret de mesures pressupostàries urgents i un acord del Consell de Ministres que actuen sobre els ingressos i les despeses públiques per tal d'assegurar el compliment del Pla de convergència.

Però és evident que el pla d'ajustament que va seguir el programa de convergència, i que es concreta en la reintroducció de les retencions de l'IRPF, el retorn a les tarifes anteriors, o un increment del tipus mitjà de l'IVA, han creat un desconcert important en la nostra economia, i un creixent pessimisme i una desconfiança.

És evident que també el fet que la política d'alts tipus d'interès representés que el deute públic espanyol estigués per una tercera part en mans de no-residents, i totes les turbulències financeres que hi ha hagut —i que han representat que aquests capitals, atrets únicament i exclusivament pels alts tipus d'interès, desapareguessin ràpidament—, han creat les tensions importants sobre la nostra economia i sobre la moneda. És evident que també l'increment de l'IVA, del 13 al 15, sense cap compensació en altres tipus de l'IVA, pot tenir uns efectes negatius sobre el diferencial d'inflació, i que el diferencial d'inflació és un dels objectius principals de Maastricht. És evident que els tipus d'interès, que tothom esperava que baixessin per millorar la competitivitat de la nostra economia, han pujat, degut a unes mesures potser adoptades d'una manera unilateral pel Bundesbank. I tot això ha fet que, realment, el desconcert a la nostra economia creixés.

El «no» danès, els resultats del «sí» francès..., totes aquestes coses han creat unes turbulències, unes incerteses, que cal recuperar amb la defensa dels acords de Maastricht, amb la seguretat que s'aplicaran i amb l'aplicació decidida, per part de totes les administracions, del programa de convergència, potser un programa de convergència més realista, que s'anirà retocant, però, en definitiva, un programa de convergència.

El ministre d'Economia ha afirmat en la presentació dels pressupostos per a l'any vinent que la convergència amb les economies més estables de la Comunitat suposa la principal prioritat de la política econòmica del Govern; ha dit que cal posar èmfasi en la correcció dels desequilibris, inflació i dèficit públic, i dèficit exterior —més en aquests temes que en el crei-

xement econòmic a curt termini—, amb l'objectiu d'aprofitar el benefici d'un futur relançament de l'activitat a Europa. Pel que fa al pressupost de despeses per al 93, preveu una contenció dels salaris i, a més, la congelació de l'oferta d'ocupació pública, excepte per a ensenyament, sanitat i justícia; s'eliminen les subvencions a empreses públiques perquè cobreixin els seus dèficits, i es retallen les prestacions socials d'arribades de la reforma del subsidi d'atur i de la incapacitat laboral transitòria. La retallada no afecta les operacions de capital per mantenir els plans d'infraestructura que es consideren necessaris per afrontar el repte de la convergència real, si bé el seu creixement serà moderat —torno a repetir que l'objectiu, tal com es fixa en el programa de convergència, estableix que les inversions reals representin un 5% del PIB. Tot això afecta la situació econòmica, evidentment, en la qual ens hem de moure i sobre la qual voldria fer algunes reflexions.

Hem de recolzar globalment el Pla de convergència elaborat pel Govern. Estem d'acord a intentar aconseguir entre totes les administracions els objectius de Maastricht. Reduir, per tant, el tipus d'interès i el diferencial d'inflació, que són elements bàsics de la competitivitat de les empreses, i més encara en un context de total obertura de les economies i dels mercats. Però el Pla no garanteix per si sol l'apropament a Europa, si no va acompanyat de mesures que afavoreixin la competitivitat i de mesures fiscals que estimulin la inversió, que recolzin la petita i mitjana empresa com a únic camí perquè creixi l'economia i per augmentar el nivell d'ocupació.

Els elevats tipus d'interès, l'alta cotització de la pesseta, el preu de l'energia que consumeix la indústria, superior a la majoria dels països comunitaris, dificulten la situació de l'empresa catalana. Si aquestes dificultats no s'han corregit quan finalitzi l'aplicació del Pla de convergència, que té com a objectiu millorar aquestes condicions, aquest es podrà considerar de fracàs, encara que s'aconsegueixi apropar els indicadors macroeconòmics espanyols amb els dels principals països comunitaris.

Cal que la política fiscal es posi al servei d'una activitat econòmica en dificultats. I vull remarcar que, si en aquests moments ens trobem en una fase de recessió econòmica, i amb dificultats per competir amb l'exterior, això es deriva entre altres raons dels elevats tipus d'interès i del tipus de canvi de la pesseta. Jo sempre cito que, del 80 al 85, i segons dades del Ministeri, l'acumulació de diferencial d'inflació a la primera meitat de la dècada dels 80 va ser del 27,5, i la devaluació de la moneda va ser del 29 —és a dir, que encara teòricament encara es va guanyar un punt i mig de competitivitat relativa als aspectes de canvi de la pesseta i dels tipus d'interès—; a la segona meitat de la dècada dels 80, l'acumulació de diferencial d'inflació va ser del 21% i, en canvi, la pesseta es va revaluar —és a dir que, basats en els tipus d'interès i el canvi de la pesseta, hi ha hagut, segons dades de la Secretaria General de Comerç, una pèrdua de competitivitat evident a partir de l'any 1985.

Crec que la recent devaluació de la nostra moneda ha estat evidentment necessària i inevitable. Des de l'entrada en el Sistema Monetari Europeu, tots els indicadors rellevants de l'economia espanyola assenyalaven que la pesseta estava sobrevalorada. De fet, ja ens vàrem incorporar al sistema amb un tipus de canvi massa apreciat i, probablement, amb precipitació. Però amb l'actual realineament monetari, potser no n'hi ha prou: s'han d'abaixar els tipus d'interès, i això no es fa

amb un turbulent entorn extern i amb una important inflació interna. Crec que en aquest aspecte també es fa necessari un pacte social intern ampli, per afrontar aquests temes.

Hem d'aprofitar, amb aquesta petita devaluació de la pesseta, l'oportunitat per potenciar l'economia productiva, és a dir, les exportacions i el turisme, i adoptar mesures pressupostàries que fomentin l'estalvi i la inversió. Crec que algunes de les mesures adoptades recentment pel Govern eren inevitables, com l'augment mitjà de l'IVA al 15%, perquè forma part de l'harmonització fiscal europea, tot i que representa una important despesa suplementària en les nostres inversions —també en les de les administracions públiques. També em sembla bé que es faci un esforç de contenció de la despesa pública i que s'adoptin mesures com el control de les despeses farmacèutiques de la Seguretat Social. Però això requereix una política de prioritats pressupostàries que fins ara no hem fet.

Els canvis radicals d'abaixar la tarifa de l'IRPF i de tornar-lo a apujar són canvis que generen desconfiança. És evident que vénen motivats —i tot té explicació— per un increment del dèficit públic, motivat bàsicament per la baixa d'ingressos, però crec que la més criticable d'aquestes mesures és la que determina que les empreses hagin de pagar la baixa laboral dels treballadors els primers quinze dies d'incapacitat laboral transitòria.

Ens trobem en un moment certament delicat, però no vull agreujar el pessimisme, i, al contrari, les mesures adoptades pel Govern, que han provocat una certa desorientació, sobretot el Pla d'ajustament, han de quedar modificades per la ferma decisió de ratificació dels acords de Maastricht, per una política europea que comporti, també, aquesta ratificació i per un programa de convergència que sigui creïble que es complirà.

He dit que el programa de convergència afecta totes les administracions públiques, i també la Generalitat, i, per tant, hem d'anar reduint progressivament la seva necessitat de finançament en termes de PIB. Així, en el programa s'estableix que el dèficit de les administracions centrals ha de passar del 2,86% del PIB, l'any 92, al 0,75 l'any 96, mentre que al conjunt de les comunitats autònomes s'ha de reduir des del 0,97% al 0,18, i de les corporacions locals, del 0,15% al 0,07%. Fins aquí, programa de convergència aprovat pel Parlament espanyol.

Deia abans que l'acord de finançament autonòmic, amb el vot condicionat del nostre Govern, pendent del tema de la corresponsabilització fiscal, té també com a finalitat la concreció d'uns escenaris pressupostaris, per al període 92-96, d'ingressos, despeses i dèficit, també de cada comunitat autònoma. Anualment s'ha d'elaborar un programa d'endeutament, que contempla les operacions financeres lligades a la gestió del deute i al finançament del pressupost de l'any. Hem assolit un acord amb el secretari d'estat d'Hisenda en relació amb els nostres escenaris pressupostaris i el programa d'endeutament corresponent a l'exercici del 92, i aquest acord comporta l'autorització automàtica d'aquelles parts de l'endeutament que requereixen autorització —no requereix autorització l'endeutament interior bancari, però sí que requereixen autorització l'emissió de deute públic i l'endeutament en divises.

Bé, en arribar a un acord sobre el programa d'endeutament, en les tres parts —endeutament interior bancari, emissió de deute, endeutament en divises—, comporta l'obligació per part de l'Administració central d'autoritzar el conjunt de les operacions —és a dir, concretament, aquelles que per llei requereixen auto-

rització. Hem d'adequar, doncs, i acomodar l'actuació pressupostària de manera que el dèficit d'execució no financer en termes de PIB no sobrepassi, en cap exercici, el previst en l'escenari de consolidació pressupostària.

Es preveu en aquests escenaris un creixement dels ingressos superior al de les despeses, amb una diferència entre 0,4 i 1,4 punts. Així com els ingressos creixen a una taxa mitjana interanual del 8,1%, es preveu un augment de les despeses d'un 7,4%: aquestes diferències de creixement haurien de comportar una reducció del dèficit de la Generalitat, que passarà de 50.000 milions de pessetes l'any 92 a 24.000 l'any 96. Aquesta reducció del dèficit equival a passar d'un 0,0841 del PIB espanyol l'any 92 a un 0,03 l'any 96.

Aquesta reducció és en termes relatius és inferior a la del conjunt de les comunitats autònomes. Cal tenir en compte que en termes per càpita Catalunya és una de les comunitats autònomes amb una previsió d'endeutament per a l'any 92 més baixa i, per tant, sembla lògic que el ritme de reducció del seu dèficit sigui inferior al d'altres comunitats autònomes amb dèficits més elevats. Per donar-los un exemple del dèficit de les comunitats autònomes, els diré que Catalunya té per a l'any 92 un dèficit de 8.288 pessetes per habitant, quantitat que només és inferior en dues comunitats autònomes: Múrcia i Balears. D'altra banda, el dèficit per càpita del consum de comunitats autònomes per a aquest any, amb excepció de Cantàbria i Canàries, que encara no han signat els seus escenaris pressupostaris, és de 14.956 pessetes, és a dir, un 80,5% superior a Catalunya.

L'escenari de consolidació pressupostària de Catalunya especifica que el deute total de la Generalitat, que per a l'any 92 es xifra en 326.549,6 milions de pessetes, l'any 96 passarà a ser de 503.784,2 milions de pessetes, és a dir, un augment en l'endeutament, però molt inferior a la previsió del conjunt del pressupost. Cal dir que de les comunitats autònomes de l'article 151, només València té un deute total per capita a l'any 92 -48.748 pessetes- inferior al de Catalunya, que és de 53.891 pessetes.

Catalunya se situa tots els anys amb un deute per habitant inferior al del conjunt de comunitats autònomes que han acordat els seus escenaris pressupostaris. El compromís de la Generalitat de Catalunya d'acomodar els seus pressupostos a aquests escenaris comporta per a l'any vinent uns pressupostos més austers, amb una contenció de despesa corrent, bàsicament la de personal, però intentarem mantenir el nivell d'inversió pública amb les prioritats d'infraestructures, suport a l'economia productiva, formació -amb tot el programa d'universitats-, medi ambient.

El compliment de les condicions de convergència, en una conjuntura econòmica no favorable, implica una racionalització de la despesa realitzada per les administracions públiques. La Generalitat complirà amb el compromís que li correspon -aquesta és la seva intenció- i en aquest sentit donarà caràcter

prioritari a les seves accions en la prestació dels serveis socials essencials i en aquells altres que resultin indispensables per a la millora de la competitivitat. El compromís més immediat de la Generalitat, en relació amb el Tractat de Maastricht i amb el procés d'unió europea és la reducció del nostre dèficit públic, i això es farà -tal com acabo de dir- en el marc de la necessària prioritització de la despesa pública.

Expresso la voluntat global de compromís i de posició favorable respecte al Tractat de la Unió Europea. L'apropament a les economies europees és necessari amb Tractat de Maastricht o sense, i l'ajust també, i les mesures econòmiques de reducció del dèficit i de la contenció són necessàries amb Tractat de Maastricht o sense. Resoldre els problemes econòmics conjunturals i estructurals de l'economia catalana i espanyola és una necessitat per ella mateixa, i al marge d'altres components polítics econòmics i socials -a aquests altres components m'hi he referit de forma especial en el conjunt d'aquest debat-, i vull deixar constància de la nostra preocupació i la del Govern que represento perquè el procés d'unió europea que representa el Tractat de Maastricht, i que representa un pas molt important, no únicament en l'aspecte econòmic, com acabo de destacar, sinó en els aspectes polítics i socials, com he insistit molt al principi d'aquest discurs, no quedi entorpit ni pels problemes econòmics a curt termini ni per les discussions sobre la idoneïtat del Tractat que han sorgit en els darrers dies.

Vull manifestar la nostra voluntat i convicció sobre la ratificació del Tractat de Maastricht per part del Parlament espanyol -això ja és un fet: el debat sobre les esmenes a la totalitat així permet de dir-ho, i que també això sigui un fet per part de la resta de països de la Comunitat- i per tal que el procés de la unió pugui seguir endavant per sobre dels problemes que es puguin plantejar ara o en el futur.

Aquest és el missatge que voldríem haver transmès en el transcurs d'aquesta intervenció, i un missatge també dirigit en definitiva als ciutadans de Catalunya, d'explicació del que és el Tractat de la Unió. En definitiva, un pas molt important en la construcció europea, i que no cal relacionar amb la crisi econòmica actual, perquè no tenen res a veure -més aviat el Tractat de la Unió és una manera de sortir de la crisi-, ni cal relacionar amb imposicions sobre la nostra política pressupostària i la nostra política fiscal, perquè l'havíem de fer amb Tractat de la Unió o sense Tractat de la Unió, i això ens permet de crear uns objectius de tipus polític i de tipus econòmic que siguin la base de la unió política europea, a la qual un poble com el català, per tradició i per visió de futur, no hi pot renunciar de cap de les maneres.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor conseller.

La sessió continuarà demà a les deu del matí. Se suspèn la sessió.

(Són tres quarts de set de la tarda i sis minuts.)

2.ª EDICIÓ

Jaume Sobrequès
Francesc Vicens
Ismael E. Pitarch

Prefaci dels M. H. Srs.
Heribert Barrera
i Miquel Coll i Alentorn

Publicacions
del Parlament
de Catalunya

EL PARLAMENT DE CATALUNYA

Barcelona 1987. 504 pàgines. ISBN 84-505-6832-3
Preu: 10.000 PTA.

Paper couché i relligadura en
símil pell, estampada a 4
colors, protegida amb
sobrecoberta d'ace-
tat transparent

231
fotos a tot color
i a tota plana, originals
de Francesc Català i Roca
i altres fotògrafs i arxius

78 fotos històriques en blanc
i negre, reproduïdes en bitò

15 gràfics i esquemes sobre l'organització
i el funcionament parlamentaris

C O N T I N G U T

Prefaci del M. H. Sr. Heribert Barrera
Prefaci del M. H. Sr. Miquel Coll i Alentorn

**La institució parlamentària en la
història de Catalunya**, per Jaume
Sobrequès i Callicó

Origen
Major edat el segle XIII
El funcionament de les Corts Medievals
L'època d'or de les Corts
Les Corts i la crisi del segle XV
Les Corts escenari del redreçament
polític
Progressiva decadència de les Corts els
segles XVI i XVII
La desaparició definitiva de les Corts

El Palau del Parlament, per Francesc
Vicens

La Ciutadella de Felip V
Un segle i mig de repressió

L'arsenal de la Ciutadella
D'arsenal a palau reial
De palau reial a Museu
La instal·lació del Parlament durant la
República
L'etapa actual

El Parlament de Catalunya, per
Ismael E. Pitarch

I. Crònica del Parlament
*El parlament de la Generalitat restaurada
(1932-1939)*
Composició del Parlament
Esdeveniments històrics més importants
en la vida del Parlament
La funció legislativa
La funció de control
Altres funcions del Parlament
El Parlament de la Generalitat restablerta
Les eleccions al Parlament de Catalunya

II. Les funcions del Parlament
La naturalesa i la funció del Parlament
El sistema d'autogovern de Catalunya
Característiques del Parlament
La funció i les competències legislatives
del Parlament
Les funcions de creació, control i impuls
de l'acció política i de govern
La funció electiva
La funció integradora i solidària
El funcionament del Parlament
L'elecció del Parlament
Els diputats
La seu i el temps de treball
Els òrgans del Parlament
El sistema de treball i de decisió
El procediment legislatiu del Parlament
El control i l'impuls polític de l'acció de
govern
La publicitat i el coneixement del
Parlament
Els serveis del Parlament

SUBSCRIPCIÓ

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

☐ i Edició impresa
☐ m Edició en microfitxa

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

CONDICIONS

La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.

La tramesa regular dels exemplars de subscripció (impresos o en microfitxa) començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.

El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Butlletí, però sense dret als exemplars no rebuts.

L'Administració de les publicacions oficials del Parlament pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció. Els preus de subscripció vigents consten al peu d'impremta de cada número de les publicacions oficials.

El pagament es pot fer:

- a) En metàl·lic, a la Caixa del Parlament
- b) Per transferència bancària, al compte número 500-5-22559-41 de la Caixa d'Estalvis de Catalunya
- c) Per gir postal
- d) Per xec registrat (el xec no registrat no serà admès).

BUTLLETA

Nom NIF

carrer núm.

telèfon població codi postal

desitja subscriure's al ☐ BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA ☐ i ☐ m

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA ☐ i ☐ m

☐ BUTLLETÍ OFICIAL i al DIARI DE SESSIONS (subscripció conjunta)

☐ i ☐ m

d'acord amb les condicions establertes i els preus vigents,

a partir del dia de de fins al dia 31 de desembre de 19....

Amb aquesta finalitat, i amb data de de envia

per núm. la quantitat de pessetes

(gir / xec al portador)

..... de de 19

Signatura

BUTLLETÍ OFICIAL
i
DIARI DE SESSIONS
DEL PARLAMENT
DE CATALUNYA

Palau del Parlament
Parc de la Ciutadella
08003 Barcelona

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edició i subscripcions: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya,
Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, 08003 Barcelona. Telèfon 300.62.63.

Subscripció anual (edició impresa o edició en microfitxa): 6.000 pessetes.

Subscripció anual conjunta amb el Butlletí Oficial del Parlament

de Catalunya (edició impresa o edició en microfitxa): 13.000 pessetes.

Número solt (edició impresa o edició en microfitxa): 120 pessetes. (Preus amb IVA inclòs).

Dip. Leg. B-27.966-80. ISSN 0213-7976 (general) ISSN 0213-7984 (sèrie P)

Imprès per Multitext, SA, Diputació 113-115, 08015 Barcelona

